BIDA

DI

HESOE KRIESTOE,

NOOS DIBIENOE, ADORABEL

SALBADOOR I LIBRADOOR.

Pa J. J. Putman.

Miss. Apost. Pastoor na *Santa Rosa*.

---

st. Rosa

1852.

N° 563.

APPROBATIO.

Vidi Libellum cui titulus:
Bida di Hesoe Kriestoe,
quem approbamus.

Datum in *Curaçao*, di 15 Nov. 1852.

‡ MARTINUS,
Ep. Cyt. & Vic. Ap.
de *Curaçao.*

BIDA

DI

HESOE KRIESTOE.

1.

Nobo di Angel na santiesima birgen MARIA. — *Eel ta bisita soe pareente* ELIZABETH.— *Nasemeentoe di san* GUAN BAUTIESTA.

Ora *Adam* i *Eva* a peka, Dioos a kondena nan i toer nan desendiente pa nan moeri oen dia, i Eel a saka nan foor di *Paradys.*

Nan no tabatien di spera nigoen fortoęna mas, ni arieba ees moendoe aki, ni na cieloe tampoko; i pa ees aï noos toer ta nase deen pikaar.

Ma bon Dioos tabatien kompasjon koe noos; mees ora, ki Eel a papia nan senteensie, Eel a priminti di manda oen SALBADOOR arieba moendoe; pa kita padeer

foor di demonio, i pa doena noos pa soe pasjon i moortoe, pordon di pikaar i bida eterna si noos fika soe fiëel sirbidoor. Binimeentoe di ees SALBADOOR tabata despoeëes anoensiaar tambe pa profeet nan. 4000 anja a pasa foor di teempoe, ki Dioos a kria moendoe te na nasemeentoe di *Hesoe kriestoe*; i tantoe sieentoe anja adilanti kaba profeetnan tabata splika komo i na oenda *Salbadoor* di moendoe lo nase, i toer di mas principal cirkonstansia di soe bida, pasjon i moortoe.

Awoor 1852 anja pasaar kaba, ora rei *Herodes* tabata goeberna na tera di *Hoeda*, tabata biba na oen stad tsjikietoe, jamaar *Nazareth*, oen birgen moza jamaar *Maria*.

Dioos a manda oen Angel cerka ees birgen, pa bisa eel, foor di nomber di Dioos, ki lo eel pari oen jioe homber; ki eel mesteer jama eel *Hesoes*.

Elizabeth, prima di *Maria*, tabata kasaar koe oen saserdote di senjoor, jamaar *Zacharias*. Na sacerdote di lei bieeuw tabata permitier di kasa. Nan toer doos tatabata bieeuw kaba, i nan no tabatien jioe.

A sosode awoor oen dia ora *Zacharias* tabata offrece oen sakrifici deen tempel, i ki toer poeëbel tabata para afoor; ki oen Angel a bini para oen bande di Altaar. Ees Angel a doena *Zacharias* ees nobo, ki soe moeheer lo pari oen jioe homber, i ki eel mesteer ta jamaar *Joannes*. Ora Zacharias no kiëer a kere, ees Angel disi koe eel: lo bo keda moeda te dia, ki ees lo sosode.

Ja ki Maria a haja di sabi di Angel, kiko lo sosode koe Elizabeth, eel a bai bisita soe prima. Ora eel a drinta soe kas, i ki eel tabata koeminda eel; spiritoe santoe a doena Elizabeth di konose, ki *Maria* lo ta mama di jioe di Dioos.

Maria a keda pasa trees loena cerka *Elizabeth*. i a bolbe bai soe kas. Poko teem atras Elizabeth a haija oen jioe homber, i ja ki soe pareente tabata kieer jama soe nomber *Zacharias*, komo soe tata; *Zacharias* a s*k*ierbi: „nomber di ees jioe ta *Joannes*." Mees ora *Zacharias* a papia trobe, tabata doena alabansa na Dioos, tabata profeta i papia di salbadoor di moendoe, ki tabata cerka di bini.

Mees teempoe a parse oen Angel na *Hoze*, oen homber santoe i bieeuw, ki tabata mira pa *Maria*, i despoeëes wardadoor di *Hesoes*, i disi koe eel; ki ees jioe, ki labirgen lo haja ta di spiritoe santoe, i ki soe nomber lo ta *Hesoes*, ees ta: *Salbadoor*.

2.

Hesoes *ta nase na* Bethlehem. — *Wardadoor di karneer i sabionan foor di oost ta bini adora* Hesoes.

Ees teempoe Inperadoor a manda pa toer heende di soe tera bini, kada oen na soe stad, pa larga skierbi soe nomber. *Hoze* i *Maria* anto, ki toer doos tabata foor di staka di *David*, a bai foor di *Nazareth* na *Bethlehem*. Ora nan a jega, nan a haija tantiesimo di stranjero aja kaba, ki nan no poor a haija nigoen kas pa nan losjeer adeen; ma ki nan tabata obligaar di bai biba tantoe teempoe deen oen stal di beestia. Deen ees stal Hesoes, jioe di Dioos, a nase; Maria tabata rora soe jioe deen

pida pida panja, i tabata hasi eel droemi deen baki di beestia kome adeen.

No aleeuw di aja wardadoor tabata tene warda anootsje cerka nan beestia; oen Angel a bini cerka nan, i oen loes i klaridad di cieloe tabata rondoor di nan, i nan a spanta masjaar. Ma ees Angel disi koe nan: no spanta, pasoba mi ta bini pa doena boso oen nobo, ki lo ta oen legriea grandi pa toer poeëbel; awoor Salbadoor a nase. Na ees aki lo boso konose eel: «lo boso haija oen moetsja roraar deen pida pida panja». Mees ora oen tantiesimo di Angel a bini, i tabata doena alabansa na Dioos i disi: « Honoor na Dioos deen di mas haltoe di ciëloe i paas arieba moendoe pa toer heende, ki ta di bon bolontad.

Ora toer ees Angel a bai ciëloe trobe, ees wardadoor nan disi koe oter: larga noos bai na Bethlehem pa noos mira kiko a sosode aja. Ora nan a jega na Bethlehem nan a haija toer koos asiena maneera Angel a splika nan. Kaba di adora ees jioe, nan a bolbe bai; i nan a konta toer heende ees ki nan a weita. i nan a keda admiraar di tende. Di ootsjoe dia tras di soe

nasemeentoe nan a doena ees jioe nomber di Hesoes, komo Angel a manda. Despoeëes a bini tambe na Bethlehem sabionan foor di oost, homber sabier i sienjaar, ki Dioos a doena di konose, ki *Salbadoor* di moendoe a kaba di nase. Segoen historia bieeuw nan tabata trees Rei. Ora nan a jega na jerusalem nan a poentra oenda ees Rei nobo naseer tabata.» Noos a mira, asiena nan disi, soe strea na oost, i noos a bini, pa adora eel.

Rei *Herodes*, ki tabata goeberna na *Jerusalem*, teendeendo ees ki sabionan tabata konta, a spanta masjaar; eel tabatien miëdoe, ki ees Rei nobo lo bini kieta podeer foor di eel. Eel a jama anto toer kabees di sacerdote cerka di oter, i a poentra nan, na oenda *Kriestoe* mesteer nase. Nan a bisa eel: na *Bethlehem* komo ta profetaar. Awoor *Herodes* a jama ees sabionan, i a poentra nan ki teempoe nan a weita ees strea; i disi koe nan: bai i ora boso a haija ees jioe, bolbe cerka mi pa boso kontaa mi toer koos exactameentoe; pa mi tambe bai adora eel

Ees sabionan a bai i ees strea, ki nan a weita na oost, a bai nan dilanti te ki eel

a fika para arieba ees loegaar oenda *Hesoes* tabata. Ora nan a drinta, nan a haija ees ji e **H***esoes* koe soe mama *Maria*. Nan a kai abau aderando nan Salbadoor, i a offrece eel present riekoenan. Ja ki Dioos a taha nan di bolbe bai cerka *Herodes*, nan a toema oen oter kamiena pa bai nan kas trebe.

3.

Ofrecemeentoe di HESOES *deen tempel.— Hoeimeentoe na* EGYPTE. — *Matameentoe di moetsjanan na* BETHLEHEM. — *Bolbemeentoe na* NAZARETH.

Seis semaan tras di nasemeentoe, HOZE i Maria a bai koe HESOES na Jerusalem, pa nan ofrece eel deen tempel na Dioos; i pa ofrece ees sakrifici, ki lei tabata manda. Tabatien ees teempoe na Jerusalem oen homber santoe jamaar SIMEON. Dioos a doena eel di sabi, ki lo eel no moeri, sien weita salbadoor di moendoe. Ora Hoze i Maria tabata awoor deen tempel koe HESOES. eel a drinta tambe. Oenbees

eel a konose ees jioe Hesoes, a toema eel arieba soe brasa, doenando alabansa na Dioos i disi: „ Senjoer larga awoor bo sierbidoor moeri na paas, ja ki mi wowo a weita ees *Salbadoor*. ki bo ta doena noos.„

Kaba Hoze i *Maria* a bolbe bai na nan stad *Nazareth*. Despoeëes di algoen teempoe, oen Angel ki a parce na Hoze deen soonjo, disi koe eel: „ Lamanta, toema ees jioe i soe mama, hoei bai na *Egypte*, i keda aja te dia, ki lo mi bisa bo di bolbe, pasobra Herodes lo boeska ees jioe, pa mata eel. " Hoze a lamanta anto, i a bai ees mees anootjse, koe ees jioe i soe mama na Egypte.

Di berdad, ora Herodes a haja di sabi, ki ees sabionan a bai nan kas, sien pasa cerka di eel, eel a keda masjaar rabiaar; i a toema ees teribel i kroeël resoloesjon, di larga mata toer moetsja bau di doos anja, na Bethlehem i rondoor di aja, kordando di haja jioe Hesoes adeen. Korda ki oen triesteeza i jorameentoe bau di toer ees mama, ki tabata perde nan jioe innoceentoe nan na asiena oen maneera.

Tantoe teempoe ki *Herodes* tabata na bida, *Hoze* i Maria a keda na *Egypte*; ma a tras di soe moortoe, Dioos a jama nan atrobe, i nan a bini koe ees jioe santoe na *Nazareth* na tera di *Galilea*.

—

4.

Jioe Hesoes *perdier i hajáar atrobe deen tempel meimei di sinjadoornan.*

Jioe Hesoes tabata krese, koe jeen di sabidoeriea, i gracia di Dioos tabata deen di eel. Hoze i Maria tabata bai kada fieesta di paskwa, na Jerusalem pa adora Dioos deen tempel. Ora Hesoes tabatien diees doos anja, nan a bai segoen nan koestoember, aja atrobe, i nan a hiba Hesoes koe nan; ora diaran di fieesta a pasa nan a bolbe bai nan kas, i sien ki nan a ripara, jioe Hesoes a keda na Jerusalem.

Nan a korda, ki eel tabata cerka nan kompanjero nan di biaha, i ora nan a hasi oen biaha di oen dia, nan tabata poentra pa eel cerka nan amigoe i pareente

nan ma ora nan no a haija Hesoes, nan a bolbe bai Jerusalem. Koe masjaar ansja nan tabata boeska eel toer kamiena, te ki alafien, di trees dia, nan a haija eel deen tempel, sientaar meimei di sinjadoor nan. Hesoes tabata skoetsja i poentra nan, i toer heende tabata keda admiraar di soe sabidoeriea i di soe respondi, ki eel tabata doena. Maria i Hoze a keda masjaar admiraar ora nan a weita jioe Hesoes sintaar meimei di toer ees sabio nan. Soe Mama disi koe eel: jioe kiko bo a hasi? ta di trees dia kaba, ki noos ta boeskaa bo toer kamiena, i ki noos ta masjaar soestaar pa bo. Ma Hesoes a responde: pakiko boso tabata boeskaa mi? boso no a sabi auto, ki mi mesteer ta okoepaar koe afer di mi tata celestial? koe ees palabra aki Hesoes tabata kieer asplika nan, ki eel tabata jioe di Dioos i ki dees di soe moetsjatsji eel mesteer glorifika soe tata celestial koe soe palabra i obra.

Despoeëes Hesoes a bai koe nan, tabata masjaar hoemielde pa nan, i tabata bai mas i mas adilanti deen sabidoeria, i mas i mas goestoso na Dioos i heende.

5.

Bida di peniteencia i predikamentoe di san Guan. — *Eel ta bautisa* Hesoe Kriestoe

San Guan, jioe di Zacharias i Elizabeth, tabata destinaar di Dioos pa ta profeet, i pa anoencia na poëebel di Hoedioe binimeentoe di Salbadoor. Ora eel a bira grandi, eel a bai biba deen desiertoe.

Despoeĉes eel a bini banda di Jerusalem na banda di rioe jordaan, aja eel tabata predika pa toer heende hasi peniteensia, troka nan manneera i mendra nan bida, pasoba ki binimeentoe di Salbadoor tabata acerka. San Guan mees, a pisaar ki eel a biba seemper oen bida masjaar religioso, tabata hasi masjaar peniteentia. Seemper na orasjon i meditasjon, na ajoena i abstineentia. Oen tantiesimo di heende tabata bini cerka di eel, i toer ees nan ki tabata konfessa nan pikaar, eel tabata bautisa koe awa di Jordaan. Moetsjoe di nan tabata korda ki san Guan mees tabata Kriestoe. Ma eel tabata splika nan ki

eel no ta Kriestoe, i ki eel tabata bautisa nan solameentoe pa prepara nan pa nan hasi peniteencia i pa nan ta bautisaar oen dia pa bautiesmo, ki Salbadoor mees lo bini boeta biën preestoe. Eel tabata bisa nan tambe, ki ees Salbadoor, di kwal eel tabata predika awoor, lo bini na fien di moendoe, hoesga i kastiga pekadoor nan.

Ees teempoe Hesoes tabata falta poko trienta anja, i tabata biba na Nazareth; ma awoor eel a sali aja foor, i a bini cerka san Guan pa eel ta bautisaar tambe.
No ki tabata di mesteer pa Hesoes ta bautisaar, eel no tabatien ningoen soortoe, ni di mas tjikietoe sombra di pikaar, ma eel a hasi ees solameente pa doena noos oen exempel.
San Guan, ki tabata konose Hesoes, a ninga di bautisa eel, i disi: Bo mesteer bautisaa mi! i bo ta bini cerka mi? Ma Hesoes a splika eel pakiko; i san Guan a bautisa Hesoe Kriestoe deen awa di Jordaan, i ora eel a sali foor di awa i tabata reza, ciëloe a habri ariba eel! San Guan a weita spirietoe santoe na parcemeentoe di oen palomba, baha arie-

ba Hesoes, i a sali oen boos foor di Ciëloe, ki disi: " ees aki ta mi jioe biëen stimaar, deen di kwal mi a boeta mi komplaceencia ." foor di ees teempoe san Guan tabata bisa, ora eel mira Hesoes: " Mira ees lam di Dioos, ki ta kita pikaar di moendoe. „

6.

Hesoes ta hasi mi ager grandi. — Ta doena exempel di toer soortoe di birtoed. Ta skohe diees doos Apostel. — Ta jama moetsja tsjikietoe nan cerka di eel i ta bindiksjona nan.

Foor di ees teempoe Hesoes a koemiensa predika evangelie; (*nobo di legriea*) ees ta ki Eel tabata ees Kriestoe, jioe di Dioos, mandaar pa salbasjon di moendoe ki tabata profetaar pa profeet nan.
Pa moestra moendoe ki eel tabata papia foor di nomber di Dioos eel tabata hasi masjaar milager, ees ta hasimeentoe, ki poor sosode solameentoe pa podeer dibienoe.

Na oen instantoe, i pa foorza di soe palabra, eel tabata koera toer soortoe di enfermidad: Eel tabata doena biesta atrobe na heende siëgoe, heende moeda eel tabata hasi papia, i soerdoe teende; eel tabata saka Demonio foor di heende, i hasi moortoe biba atrobe. Mees teempoe Hesoes tabata oen exempel di toer birtoed: Eel tabata hoemielde di koerason, Eel tabata soefri koe di mas grandi paseenci, toer kiko heende tabata hasi koutra Eel, Eel tabata jeen di kompasjon pa toer pekadoor ki tabata kieer komberti; Eel tabata boeska deen toer soe hasimeentoe, honoor i gloria di Dioos soe tata Celestial, i tabata pasa, moetsjoe bees, hinteer anotsje na orasjon. Eel tabata skohe diees doos homber, ki tabata kompanja eel toer kamiena. Eel tabata jama nan soe Apostel, (*mandiar nan,*) pasoba despoeëes lo eel a manda nan pa predika soe evangelie toer kamiena.

Oen dia algoen heende tabata hiba moetsja tjikietoe cerka Hesoes pa eel pone soe manoe arieba nan, i pa bindiksjona nan. Disipel nan, ki tabata acerka tabata kieer taha nan; ma ora Hesoes a mira ees ai eel disi: " Larga ees tjikietoe

nan bini cerka mi." Eel a brasa, boeta soe manoe arieba nan i bendiksjona nan. Boso tambe jioe, mesteer bini cerka Hesoes, boso Salbadoor, pa eel bendiksjona boso. Reza toer dia koe masjaar atansjon, i pidi bon Hesoes pa eel joeda boso pa boso bai mas i mas a dilanti deen konosemeentoe i toer soortoe di birtoed No loebida noenka, ki boso no poor ta fortoenaar ni awoor ni despoeëes di ees bida akı, si Hesoes no a bendiksjona boso; i ki soe bendiksjon ta solameente pa ees bon moetsja nan, ki ta hasi ees, ki Hesoes a manda, i ki ta larga toer kiko Eel a taha.

7.

Hesoes ta koera oen moeheer di oen enfermidad inkoerabel. — Eel ta lamanta jioe moeheer di Jaïrus foor di moortoe.

Senjoor Hesoes tabata hasi milager toer kamiena; i toer ki tabata bini cerka di eel, tabata konsolaar i joedaar.

Oen dia abini cerka di Eel oen homber jamaar Jaïrus. Ora eel a mira Hesoes eel a kai abau soe dilanti i pidi eel di bini na soe kas, ja ki eel tabatien oen cenikoe jioe moeheer di diëes doos anja, ki tabata hala kaba." Senjoor, asiena eel disi koe Hesoes, mi jioe ta moeri: bini pa boeta manoe arieba eel i lo eel biba."
Hesoes a lamanta oenbees, a bai koe soe disipel i tantiesimo di heende, ki tabata sigi soe tras. Oen moeheer, ki tabatien diees doos anja kaba oen enfermidad, ki nigoen doctor tabata poor koera, tabata bai tambe tras di Hesoes· Na kamiena eel a jega asiena cerka di Hesoes, ki eel a kohe kantoe di soe biestier, kordando: si mi poor kohe soe bistier noema, lo mi haija mi saloer, i di berdad, mees ora eel a sinti, ki eel tabata saloer i hinterameente koeraar. Hesoes a mira pa tras i disi: keende a tokaa mi? Apisaar ki Eel tabata sabi ki ta ees moeheer, Ees ora ees meeheer a bisa ta pa ki motiboe eel a hasi ees ai, i ki eel a haija di oen bees soe saloer. Ora Hesoes tabata papia aienda koe eel, nan a bini bisa Jaïrus: bo jioe a kaba di moeri, no larga Hesoes toema trobau di kamna mas.

Ma kaba di ţeende ees nobo Hesoes disi koe eel: " no tene miëdoe; kere noema i lo eel biba. " Ora Hesoes a jega na kas di moortoe, Eel a haija aja oen tantiesimo di heende, ki tabata jora, i disi koe nan: " Sali boso toer afoor, ees moetsja no a moeri, ta na soonjo eel ta. " Ees ora nan a hari Hesoes, pasoba nan tabata sabi masjaar bon ki ta moortoe mees eel tabata. Ora toer heende a bai a foor Hesoes a drinta deen kamer, oenda moortoe tabata droemi, i a toema koe eel trees noema di soe disipel, i tata i mama di ees moetsja. Awoor Hesoes a toema manoe di moortoe, i disi koe eel : " mi jioe, mi ta bisaa bo, lamanta arieba. " Mees ora eel a lamanta arieba i a koeminsa kamna. Ees tata i mama tabata foor di nan mees di legrieä di haija nan jioe biboe i saloer atrobe. i nobo di ees milager a plama pa hinteer ees tera.

8.

Hesoes ta profeta soe pasjon i moortoe. — Ta hasi soe intradoe deen Jerusalem. — Ta hasi masjaar milager deen tempel. — Moetsja tjikietoe nan ta moestra nan legrieä di binimeentoe di Hesoes.

Akompanjadoe di soe disipel, Hesoes a bai na Jerusalem. Na kamiena Eel a toema soe Apostel nan oen bande, i disi koe nan. „ Noos ta bai pariba na Jerusalem, „ i ora a jega, ki profesieä di profeet nan „ lo ta komplier; pasoba jioe di heende lo ta „ entregaar na pekadoor nan; lo nan bofona di eel, lo nan soeta eel, lo nan „ skoepi deen soe kara, ora ki lo nan a „ kaba di soeta eel, lo nan mata eel, i di „ trees dia lo eel lamanta foor di moortoe „

Soe manise ora Hesoes koe soe disipel tabata cerka Jerusalem, Eel a jama doos „ di nan i disi: „Bai na ees poeëbel, ki ta „ aki boso dilanti; aja lo boso haija oen „ boeriekoe moeheer maraar koe oen jioe. „ Kohe i trese eel pa mi, Si algoen heende „ poentra boso: pakiko boso ta hasi ees aï? „ bisa anto, ki Senjoor mesteer di eel. „ Ees disipel nan a bai, i a hasi maneera

Hesoes a manda nan, nan a haija ees boeriekoe i nan a trese eel cerka Hesoes. Nan a kieta nan biestier di arieba pa boeta arieba ees boeriekoe, i nan a larga Hesoes soebi eel. Toer ees koos nan tabata sosode asiena, ja ki oen profeet a papia adilanti kaba, ki Messias (*Salbadoor*) lo drinta Jerusalem, sientaar ariëba oen boeriekoe moeheer, koe soe jioe cerka cel.

Fieesta di paskwa tabata deen manoe: oen tantiesimo di heende, ki tabata na Jerusalem kaba pa celebra ees fieesta, a bai, kargando rama ·di palmiet i di olyfie na manoe, koontra Hesoes. Koe masjaar legrieä nan tabata kanta: Hoesanna! alabani honoor na jioe di David, bendiksjonaar eel ki ta bini na nomber di Senjoor.

Ora Hesoes a jega awoor cerka di Jerusalem, eel a jora arieba di eel, pasoba eel tabata sabi kaba, ki na poko teempoe enemiegoe di Hoedioe lo distroeï hinteer ees famoso stad, pa kastiegoe di nan pikaar. Despoeëes eel a drinta Jerusalem i hinteer stad tabata arieba pia. Kada oen tabata poentra ta keende ta ees aï? i poeëbel tabata responde: ta Hesoes, profeet di Nazareth na Galilea.

Ora Hesoes a drinta deen tempel, heen-

de siëgoe i mankaron tabata bini cerka di eel, i eel tabata koera nan toer. Moetsja tjikietoe nan, ki nan mama tabata karga na brasa, tabata klama: „ Hosana jioe di David. „ Kabees nan di sacerdote tabata toema ees aï masjaar na maloe, i disi koe Hesoes: bo no ta teende kiko nan ta papia? i Hesoes disi koe nan: „ si masjaar bon mi „ ta teende: Ma boso no a leza noenka, „ lo ki profeet nan a skierbi: foor di bo- „ ka di moetsja tjikietoe i di ees nan ki „ ta bebe letji aïenda bo a perfekciona a- „ labanza. „

7.

Paskwa di Hoedioe nan. — Hesoes ta cena pa di laatste bees koe soe Apostel nan. — Ta laba nan pia. — Ta boeta santiesmo sakrameentoe di altaar. — Ta koeminsa soe pasjon deen hoffi di olyfie. Hoedas ta trainsjona eel. — Hoedioe nan ta kohe eel.

Despoeëes di soe bautiesmo, Hesoes a bai trees anjo largoe foor di oen loegaar

na oter, hasiëndo bon toer kamiena, pa predika soe evangelio. Ees nan, ki a riei-bi Eel komo nan Messias (*Salbadoor*) tatabata soe disipel, ma heende nan sien dioos, ki no tabata kieer komberti, tabata soe enemiego; i nan a toema ees teribel resoloesjon di kohe i mata eel.

Hoedas oen di ees diees doos apostel, jamaar tambe Iskarioter, a bai cerka kabees di sacerdote i disi koe nan: „kwantoe boso kieer doena mi, i lo mi entrega eel na boso? Nan a keda masjaar konteentoe i a hoesta koe eel pa trienta plaka di plata. Foor di ees ora Hoedas tabata boeska okasjon di entrega Hesoes na nan. Tabata aienda dia nan di fieesta di paskwa. Ees fieesta tabata boetaar na Egypte.

Ora dioos tabata libra Israeliet nan foor di eesklabitoet di Egypte, eel a manda, ki deen kada kas lo-nan kome oen lammetje hasaar, i koe sanger di ees beestia nan mesteer a hoenta styl di poorta. Anto Dioos a manda oen angel, ki a mata deen kada kas jioe majoor di heende di Egypte; ma deen nigoen kas di Israeliet eel a drinta. Pa oen kordameentoe di ees aï nan

tabata mata i kome oen lametje hasaar i ees aï tabata oen fieesta pa nan, ki nan tabata jama: *fiecsta di paskwa*. Ees lam tabata oen figoera di noos senjoor Hesoe Kriestoe, lo bini pa libra noos koe soe sanger precioso.

Oen dia promeer ki fieesta di paskwa, Hesoes a manda soe Apostel nan, pa dretsja, ees lo ki mesteer, pa ees komemeentoe; i ora a bira atardi, Eel a sienta koe nan na mesa. Depoeëes Eel disi koe nan „ Mi a desea di kome, ees pas-„ kwa aki koe boso, promeer ki mi bai „ soefri; pasoba ki lo mi no kome di eel „ mas te ki lo ta koemplier deen reino di „ Dioos. „ Ees ora Eel a lamanta arieba, ki ta soe panja di arieba, rora eel koe oen leensoe di hiloe, basja awa deen oen bekkitje i koemiensa laba pia di soe Apostel nan i seka nan atrobe koe ees leensoe, ki eel tabata roraar koe eel. Despoeëes Hesoes a bolbe sienta na mesa, i disi koe nan: Boso sabi kiko mi a hasi? Boso ta jamaa mi meester i Senjoor, i ees boso ta hasi bon, pasoba mi ta ees; si Mi awoor, a laba boso pia, Mi ki ta boso

Senjoor i meester, boso tambe anto mesteer laba pia di oter; pasoba ki Mi a doena boso exempel, pa ki boso hasi na oter lo kwal Mi a hasi na boso.

Despoëes ki Hesoe a doena ees moestra di hoemildad aï na soe Apostel nan, Eel disi koe nan koe grandi triesteesa: " Oen di boso lo traïsjona mi. Arieba ees aï nan oen a mira oter, sien sabi di keende eel tabata papia, i kaba nan a koeminsa poentra Eel: " Ta mi Senjoor? Eel tabata responde: " Ees ki ta hienka manoe koe mi
„ deen asjetsje eel lo entregaa mi. Jioe di
„ heende ta bai moeri, modi ta para skier-
„ bier di eel, ma dweele na ees heende
„ ki lo entrega jioe di heende. Lo tabata
„ pa ees heende aï mehoor, ki noenka
„ eel tabata naceer. „ Hoedas a toema pala-
„ bra i disi: " Mesteer ta mi: Hesoes a responde " bo a bisa„ i di oen bees Hoedas a bai, pa koempli soe terribel aksjon.

Na fien di cena, Hesoes a toema pam, gradisi, bindiksjona eel, kibra eel i doena na soe Apostel nan bisando: " Toema
„i kome, ees aki ta mi koerpa ki lo ta en-
„ tregaar pa boso, Hasi ees aki pa oen

kordameentoe di mi. Despoeëes eel a kohe bienja deen kalies, bindiksjona eel i doena eel na nan, bisando: „ Bebe toer „ aki foor, ees aki ta mi sanger di ahoes- „ toe nobo, ki lo ta dramaar pa boso.

Despoeëes di kanta alabansa; i di moetsjoe oter koos, Hesoes disi koe nan: Mi jioe! mi ta doena boso oen *mandamiento* nobo: " Stima oter, modi mi a stima bo- „ so: no larga ki boso koerason spanta, „ kere na Dioos i kere tambe na mi.
„ Deen *k*as di mi tata tien masjaar loe- „ gaar di biba....... Mi ta bai prepara „ oen pa boso, ... pa ki aja, oenda „ mi lo ta, boso tambe lo poor ta......
„ Si boso ta stimaa mi, mantenee toer „ mi mandamientoe nan ...... Despoeëes di ees kombersasjon aï Hesoes a bai koe soe Apostel nan na seroe di olyfie, i a jega na oen loegaar jamaar Gethsemanè oenda tabatien oen hoffi, ki Eel a drinta. Ees ora Eel disi *k*oe soe Apostel nan. „ Sienta aki abau, te *k*i lo mi a reza. Anto Eel a separa Eel algoen pasoe foor di nan, i hien*k*ando roediea, Eel a baha soe kabees na tera, rogando i disi: " Mi „ tata! kita ees kalies foor di mi. „

(Ees kalies di kwal noos Senjoor tabata papia, tabata imagen di toer pena i di moorto kroeëel, ki eel tabata bai wanta. Eel a konsenti di bini arieba ees moendoe aki, i di moeri pa noos pikaar: ma na ees momeentoe aki soe natoeraleza hoemanoe tabata sienti biebameente terribilidad di tantoe soefrimeentoe) Kontoer ees Hesoes disi: ki Bo bolontad i no di mi sosode. "

Na ees momeentoe Eel a kai deen oen ansja di moortoe, i Eel a koemiensa soda sanger, ki tabata kai na pipita pipita arieba tera. Ees ora Dioos a manda oen Angel foor di Ciëloe pa fortifika Eel...... Despoeëes Eel a bolbe cerka soe Apostelnan i a haija nan na soonjo " Koom!" Eel disi koe nan. " Boso no „ poor a keda lamantaar ni oen ora koe „ mi? Lamanta arieba i reza, pa ki boso „ no kaï deen tentasjon. Largando nan a trobe Eel a resa oter bees disiëndo:" Mi „ tata toer koos ta poesibel pa bo, kita „ ees kalies aki foor di mi; ma ki sosode „ no modi mi kiëer, ma modi Bo kiëer.

Eel a bolbe pa di doos bees cerka soe Apostel nan, i haijando nan atrobe na soonjo, Eel a bai resa pa di trees bees ees mees orasjon: Mi tata! Si Bo kiĕer, kita ees kalıes foor di mi, kontoer no Mi, ma ki Bo bolontad sosode.

Alafien Hesoes, sabiëendo ki ora di soefrie a jega, a bini eerka soe Apostel nan i disi koe nan:" ...... Ora a „ jega ......Jioe dı heende lo ta entregaar awoor na manoe di pekadoor. Lamanta arieba, eel ki lo entregaa mi, ta acerka kaba.

Na teempoe ki Hesoes tabata papia, Hoedas tabata jega acerkà, kompanjado koe oen · tantiesimo di heende, ki tabata karga flambeeuw (pasoba tabata anootsje) i armaar koe houwer i paloe, mandaar di kabees nan di sacerdote. Ees traïdoor a doena nan pa seenja i disi "Ees ki lo mi soentje, eel ta ees, tene eel doeroe. I jegando cerka Hesoes, i disi "Mi ta koeminda bo Mees- „ ter i eel a soentje Eel. Hesoes disi koe eel:" Hoedas, koe oen soentsje bo ta entrega jioe di heende?

Hesoes, ki Sabiendo toer kiko lo sosode Eel, a jega acer*k*a i dısi koe poeëbel: " Keende boso ta boeska? Nan a responde; "Hesoes di Nazareth. Hesoes disi. " Ta Mi, Arieba ees palabra aï nan a hala atras i kaï petsjoe arieba Hesoes a bolbe poentra nan otro bees " Keende boso ta boeska! i nan a responde eel: Hesoes di Nazareth.

" Mi a bisa boso ki ta Mi, Hesoes a „ responde; Si ta mi anto ki boso ta boes- „ ka, larga ees nan aki, ki ta kompanjaa mi bai. Ees ora soldaat nan i nan majoor- i kriaar di hoestiesie di hoedioe a kohe Hesoes i marra Eel koe kadeena. I toer soe Apostel nan a hoeï bai.

10.

Hesoes inhoestameente kondenaar dilanti di raad di hoestisji di Caiphas. — Hoedas ta mata soe koerpa.— Herodis a bofona di Hesoes, cerka Pilatus.— Eel ta soetaar, koronaar koe soenpienja i ta entregaar pa moeri moortoe di kroes.

Hesoes tabata hibaar dilanti di Caiphas, (promeer kabees di sacerdote nan) na oenda kabees nan di sacerdote i heende bieeuw nan di poeëbel, a hoenta nan. Aja nan a poentra eel, si eel tabata Kriestoe, jioe di Dioos? i Eel a responde: " Boso ta bisa ees.,, Ma nan no kieer akere i hienteer raad a deklara, ki eel ta koelpaar i ki eel merece moorto. Soldaat nan ki a kobe eel, a koemiensa bofona di eel i daal eel, i toer tabata jena eel koe zoendrameente doerante hienteer anootsje. Koe kibrameentoe di didia, Hesoes tabata kadenaar i hibaar cerka Pontius Pilatus, goebernadoor di Judea.

Ees ora, Hoedas, ki a traïsjona Hesoes,

weitando ki lo Eel ta kondenaar, a repenti di kwal ki eel a hasi, i eel a toema ees 30 pieda plaka di plata, ki eel a ricibi i hiba nan cerka ees kabees nan di Sacerdote i di poeëbel diciendo: "Mi a peka „ pasoba mı a entrega sanger inoceentoe. Nan a responde eel: "Kiko ta toka noos ees aï.„ Ees ora eel a tira ees plaka deen tempel; bai i horka soe koerpa. Kabees nan di sacerdote, a lamanta ees plaka, diciendo: "no ta permitier di pone eel deen „ kaha pasoba ta prys di sanger:" Despoeëes ki nan ahoesga arieba ees, nan a koempra, koe ees plaka, oen pida tera di oen trahadoor di weja, pa sierbi pa derameentoe di moortoe di enstranjero. Di ees tempoe aï ees loegaar a karga nomber di *Haceldama*, ees ta: *Tera di sanger*. Di ees maneera palabra di Profeet Jeremias a tabata komplier.: " Nan a ricibı ees trien- „ ta pida di plata, kı tabata baloor di ees, „ ki tabata poneer na prys, i nan a doena „ nan pa koempra oen pida tera di oen „ trahadoor di weja.„

Hesoes anto tabata hibaar dilanti di Pilatus, ees aï a teende toer keeho, ki tabata kontra di eel, ma eel no tabata haja

eel koelpaar; i teendeendo ki eel tabata foor di Galilea, eel a manda eel na Herodes ees oter goevernadoor di Judea.

Ora Herodes a mira Hesoes, eel tabata konteentoe, pasoba eel a teende papia masjaar di eel, i eel tabata spera awoor di mira oen milager foor di eel. Eel a poentra eel anto diferente koos; ma ora ki Hesoes no tabata responde ariba ningoen; Herodes tabata menosprecia eel, a larga biesti eel pa bofon oen biestier blankoe i manda eel atrobe na Pjlatus. Ma Pilatus; ki no tabata haija ningoen motibo pa kondena Hesoes tabata boeska toer maneera di skapa eel; ma ees aï tabata pornade. Kabees nan di sacerdote i di poeëbel tabata instiga poeëbel pa eksihi moortoe di Hesoes, i toer tabata grita "Kroesifika eel." Ees teempoe moortoe di *k*roes tabata moortoe mas bergwensoso, ki tabatien. Sperando di konteenta poeëbel, koe larga kastiga Hesoes, i kordando di skapa soe bida koe ees, Pilatus a doena order pa soeta eel, Soldaat nan a kita soe panja foor di eel, nan a biesti eel koe oen mantel koraar,

nan a boeta oen korona trahaar di soenpienja arieba soe kabees, i doenando eel oen rietji na soe manoe, nan a hienka roedia dilanti eel diciendo: Noos ta koemienda bo, Rei di Hoedioe, i kitando ees rietje foor di soe manoe nan tabata daal eel koe eel arieba soe kabees. Despoeëes ki Hesoes a soefri di ees maneera, Pilatus tabata poerba oterbees pa hasi eel liber; pasoba eel a sabi, ki kabees nan di Sacerdote tabata kieer a larga mata eel. Tabata kostoember, di larga oen prisonjero los dia di paskwa pa kwal ki poeëbel tabata pidi libertad. Pilatus a propone nan, pa larga Hesoes los, ma poeëbel a pidi pa preferensia libertad pa oen matadoor jamaar Barrabas.

„ Kiko lo mi hasi anto koe Hesoes ki ta „ jamaar Kriestoe?„ Pilatus disi. Toer a responde Kroesifika eel. Ma ees goebernadoor disi koe nan: " Ki maloe eel a hasi.? I nan a koeminsa grita mas doeroe " Kroesifika eel.„ Ees ora Pilatus a larga Barrabbas los, i entrega Hesoes na poeëbel pa ta kroesifikaar. Soldaat nan awoor tabata hasi eel soefri di mas skandaloso mal tratoe, i nan a hiba Eel na loegaar

oenda eel meesteer ta mataar. Ees loegaar tabata jamaar, Golgotha, ees kieer desier Seroe di Calvarie, i Hesoes tabata bai aija kargandoe soe mees kroes.

Tabata, Pa noos, jioe! ki Hesoes, jioe di Dioos, noos Senjoor i Salbadoor a wanta asiena tantoe pena i menosprecio. Ki oen miedoe noos no meesteer haija anto di pikaar ja ki noos Dibino Salbadoor mesteer a soefri tanto, pa haija pordon, di ees pikaar nan, pa noos. Ki oen gradicimeentoe!, ki oen amoor noos no ta debe na ees bon Hesoes! —

11.

Hesoes ta karga soe kroes na Calvarie — Eel ta kroesifikaar meimei di doos hasidoor di maloe — I Eel ta entrega soe spirietoe na manoe di soe tata Celestial.—

Soe koerpa santoe ta kitaar foor di kroes, i boetaar deen oen graf nobo di piedra, ki tabata wardaar di warda.

Hesoes ta karga soe kroes pa bai na seroe di Calvarie. I oen tantiessimo di

heende tabata bini soe tras, i bau di nan algoen moeheer, ki tabata keha i jora Eel, Eel a mira pa tras i disi: "Jioe moeheer „ nan di Jerusalem, no jora arieba mi, „ jora mehoor arieba boso i arieba boso „ jioe nan." Despoeëes Eel disi koe nan: „ Ki, deen poko teempoe, Jerusam lo ta „ totalmeente distroeïer; i ees profesia aï tabata exactameente koemplier 37 anja atras. Hoentoe koe Hesoes, nan tabata hiba aïenda doos hasidoor di maloe, ki meesteer a bai moeri tambe. Ora ki nan a jega na seroe di Calvarie, Soldaat nan tabata ofrece Hesoes oen bibieda di oen bienja marga, zier, koe mirre (*oen soorto di gom*) adeen. Hesoes a poerba ees bibieda; ma no a bebe. Kaba nan a kroesifika Hesoes: boerdoegoe nan tabata klaba soe doos manoe na poenta nan di ees paloe di dwars, i soe pia arieba ees paloe di largoe, i nan a hisa kroes arieba. Hesoes no a papia nade kontra, Eel tabata pidi noema pa soe hasidoor nan di maloe, i disi: "Mi tata, pordona nan ees aki, pasoba nan no sabi kiko nan ta hasi." Mees teempoe nan a kroesifika ees doos hasidoor di maloe, oen na bande

dretsji, oter na bande robees di Hesoes. Pilatus a larga boeta skierbier arieba kroes di Hesoes: "*Hesoes di Nazareth, Rei di Hoedioe nan.*" Ora Soldaat nan a kaba di kroesifika Hesoes, nan a toema soe biestier, ki nan a parti deen nan kwater; ma pa soe bistier di arieba nan a tira koe daauw, keende lo haija eel. Ora awoor ki Hesoes, kollogando na kroes, tabata soefri asiena oen tormeentoe, nan tabata bofona di Eel, i bau di nan oen di ees doos, ki tabata kroesifikaar tambe; ma ees oter disi: "Bo tampoko bo no tien miedoe pa Dioos, ja ki bo ta pasa ees mees kastiegoe? i pa noos, ta hoestoe; pasoba noos ta haija lo ki noos a merece: ma ees aki no a hasi nigoen maloe." Ees ora eel a bira soe kabees na Hesoes, i disi koe Eel:" Senjoor! kordaa mi, ora lo bo ta deen bo reinjo." Hesoes, ki no a responde oen palabra arieba zoendrameentoe, disi awoor: "di berdad, awe lo bo ta koe mi deen paradys." Toer ees teempoe mama di Hesoes, san Joannes i doos oter moeheer santoe nan tabata para, jorando masjaar, na pia di kroes. Hesoes a mira nan, i disi koe soe mama: "mi-

ra aja bo jioe", moestrando koe soe wowo arieba Joannes. Koe Joannes Eel disi: "mira aja bo mama! Foor di ees ora ees desipel a toema Maria pa soe mama, i tabata sierbi eel komo oen jioe. Tabata awoor merdia, i a bira skoer trees ora largoe, maneera tabata anootsje. Awoor Hesoes disi: "Mi tien seed!" Oen soldaat a toema oen spons, jenaar koe binager, ki eel a tene arieba oen riet largoe kontra boka di Hesoes. Kaba Hesoes disi: "Toer ta komplier!" i awoor Eel disi boos haltoe: "Mi tata, na bo manoe mi ta entrega mi spirietoe!" — Eel a larga sak kabees abauw, i ...... Hesoes a moeri.

Ees ora moendoe tabata teembla, i baranka tabata heendè; ees nan, ki tabata tene warda a spanta masjaar, i oen di nan disi: di berdad, ees heende aki tabata hoestoe, i jioe di di Dioos. Toer heende tabata bai i bati arieba nan petchoe. Pa nan weita ki Hesoes a moeri berdaderameente, oen soldaat a hinka oen lans deen soe kóstieä, i awa i sanger tabata koeri foor di ees herieda. Hoze di Arimathea a bai cerka Pilatus pa pidi moorto

di Hesoes. Nicodemus a bini joeda Hoze, i nan a kieta moorto di Hesoes foor di kroes. Hoze tabatien oen koenoekoe aja cerka i oen sepoelkro nobo, kortaar deen piëdra, aja deen nan a dera moorto di Hesoes. Kaba nan a kentel oen piëdra grandi kontra drintameentoe di sepoelkro. Soe manise kabees nan di sacerdote i di poeëbel tabata bai pidi Pilatus, pa boeta warda rondoor di sepoelkro, i eel tabata doena nan licensi. Nan a bai anto, i ora nàn a kaba di boeta nan stampel arìeba ees piëdra, pa nigoen heende kita eel a foor, nan a larga nan warda aja.

12.

Hesoes ta lamanta di trees dia foor di moorto. — Ta bini parce na algoen moeheer santoe nan.— Doeranti di kwareenta dia Eel ta keda arieba ees moendoe, ta kombersa i ta papia koe soe Apostel i disipel nan. — Ta manda nan pa sienja toer poeëbel. — Ta soebi nan dilanti na Cieloe. — Ta manda Spirietoe Santoe arieba soe Apostel, ki joedaar koe gracia i foorza partikoelaar, ta bai predika sienjameentoe di Hesoes pa hinteer moendoe. —

Terseera dia tras di moorto di Hesoes, algoen moeheer debota nan, ki tabata tambe disipel nan di Hesoes, a bai maienta teempran, koe speseryen pa nan balsema, maneera tabata koestoember ees teempoe, moortoe di Hesoes. Na kamiena nan disi koe oter:" Keende lo kentel ees piëdra pa noos foor di drintameentoe di sepoelkro?„ Pasoba ees piëdra tabata masjaar grandi i pisaar. Ma a bini oen teemblameentoe di tera; oen Angel a baha foor di Cieloe, a kita ees piëdra a

foor i a bai sienta arieba. Soe kara tabata lombra ni solo i soe biestier tabata blankoe ni letsji. Ees nan, ki tabata tene warda a spanta, ki nan a kai abau maneera moorto. Ma ees angel disi koe moeheer nan: " No tene miedoe, boso ta „ boeska Hesoes, ki ta kroesifikaar; Eel „ no ta aki; Eel a resoesito, maneera Eel „ mees a papia dilanti; hasi ligeer, pa „ doena ees nobo na soe disipel nan."
Ora nan tabata bai pa konta disipel nan lo ki nan a weita, Hesoes mees a para nan dilanti, ki disi koe nan: „ mi ta koeminda boso. „ Nan a kai dilanti di Hesoes abau, tabata adora Eel, i brasa soe pia. Ees mees dia, Hesoes a parce na doos di soe disipel, ki tabata na kamiena di *Emmaus*. — Despoeëes Eel a parce meimei di soe Apostel i disipel nan, ora nan tabata cerka di oter, i disi koe nan: „ Ki paas ta koe boso! ta mi, no tini miedoe." Ora disipel nan a spanta, Eel disi koe nan: „ mira mi manoe i mi pia, voelaa mi, i tene boso konbinsidoe ki ta mi."
Doeranti di kwareenta dia, Senjoor a parce mas bees na soe disipel nan, pa kombinsi nan di soe resoereksjon, i pa sienja

nan aienda soe santoe i saloedabel sienjameentoe. „Toer podeer," Eel disi koe nan," ta doenaar na mi, deen Cieloe i „ arieba moendoe. Bai anto, i sienja toer „ poeëebel, bautisando nan na nomber di „ Tata, i di Jioe, i di Spirietoe Santoe, „ i sienja nan kompli koe toer, ki mi a „ manda boso. Ees, ki lo keere, i ki lo „ ta bautisaar, lo ta salbaar; ma ees, ki „ lo no keere, lo ta kondenaar."

Ora Hesoes a sienja awoor, doeranti di kwareenta dia, soe Apostel i disipel toer koos, Eel a soebi na Cieloe dilanti di nan toer. Eel a benediksjona nan, i a habla nan adioos, i soebiendo na Cieloe, oen noebia a kita Eel foor di nan biesta. (*Ees dia noos ta jama: dia di* HEMELVAART).

Diees dia despoeëes, arieba dia di *pentekosten*, oen fieesta grandi pa Hoedioe nan, ora Apostel i disipel nan tabata cerka di oter deen ees mees kaas, Spirietoe Santoe a baha arieba nan, maneera Hesoes a priminti nan. Nan a koeminsa papia toer soorto di linga, ki nan no a sienja noenka, i nan a haija tambe podeer di hasi milager.

Hoedioe nan tabata keda masjaar admiraar arieba ees aï; ma san Pedro, kabees di Apostel nan, a splika nan i a bisa nan: ki ees Hesoes, ki nan a kroesifika, tabata lamantaar foor di moortoe, i ki Eel a manda Spirietoe Santoe pa nan; ki Eel tabata Kriestoe, i ki heende no poor salba, si eel no ta hasi peniteensia deen soe nomber. 3,000 Hoedioe a konberti pa ees predikatie i tabata larga bautisa nan. Foor di ees teempoe Apostel nan a predika religion katholika, ees ta, religion di Hesoe Kriestoe, pa oen grandi parti di moendoe, i Dioos mees a bisa, ki lo eel ta predikaar oen dia pa hinteer moendoe, i ki soe enemigo lo no tien nigoen foorza kontra eel; ma ki eel lo keda hasta fien di moendoe.